

NMGR ZUŠ

Okruh 3/ Výtvarná výchova v mezioborových souvislostech.

1. Ambice RVP pro výtvarný obor v přesahu ze světa umění do světa vizuální kultury. Smysl a cíle. Místo vizuální gramotnosti v RVP a její souvislosti a rozdíly vzhledem k ostatním preferovaným gramotnostem.

Jaké podstatné oblasti vizuální kultury znáte a jak může výtvarná výchova do jejich poznání zasáhnout? Definujte vizuální gramotnost a uveďte, jaké kvality vizuálně obrazného projevu by měla výtvarná výchova pro její dosažení pěstovat.

Klíčová slova: svět umění, svět vizuální kultury, tvořivé zacházení se znakem, kritéria vizuální gramotnosti

VANČÁT, J., SVOBODA, A. (eds.) *Péče o obraznost. Sémiotické přístupy k výtvarnému umění a ve výtvarné výchově*. Praha: INSEA, 2008. ISBN 978-80-904268-0-1.

PŘÍKRYLOVÁ K. (ed.) *Vizuální gramotnost*. Praha: PedF UK, 2010. ISBN 978-80-7290-487-7.

2. Kognitivní vymezení výtvarného oboru v RVP jako základ vytváření mezioborových souvislostí a posílení širšího uplatnění výtvarného oboru.

Popište kognitivní funkce výtvarného oboru, kterých oblastí se týkají? Popište jednotlivé oblasti a uveďte, jakými metodami jich je možné ve výtvarné výchově dosáhnout.

Klíčová slova: umění jako poznání, umění jako komunikace, tvůrčí proces (autorské sebevědomí, experimentální přístup, autorský produkt, interpretace a komunikační ověření, tvorba portfolia)

VANČÁT, J. *Tvorba vizuálního zobrazení (gnoseologický a komunikační aspekt výtvarného umění ve výtvarné výchově)*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-437-3.

3. Koncepce vizuální gramotnosti a multiliteracy související s multimédií

Otázka je zaměřena na specifický vliv multimédií na kultivaci gramotnosti. Je v kontextu programové linie VCAE a v souvislosti s rozšířením multimédií do výuky možné propracovávat pouze oblast vizuální gramotnosti? Jak složky (moduly) digitálního obrazu ovlivňují zážitek z díla? Jak se v této problematice uplatňují počítačové hry?

Klíčová slova: multimédia, modularita, vizuální gramotnost, multiliteracy (rozmanitá gramotnost), VCAE, RVP, složky výtvarného zážitku, ergodické formy

FULKOVÁ, M. Kresba jako komunikace: sociální a kulturní vlivy v dětském výtvarném projevu. *Výtvarná výchova*, 2004, roč. 44, mimořádné číslo, s.16-24.

MANOVICH, L. Principy nových médií. In *Teorie vědy/Theory of Science*, 2002, 24, č.11, s. 55 - 76. ISSN 1210-0250.

SLAVÍK, J. *Umění zážitku, zážitek umění. 1. díl : teorie a praxe artefietiky*. Praha: PedF UK, 2001. ISBN 80-7290-066-8 (s.240-264).

ŠVELCH, Jaroslav. *Počítačové hry a jejich místo v mediálních studiích*. Praha: Fakulta sociálních věd UK, 2007. Pražské sociálně vědní studie. Mediální řada, MED-009. ISSN 1801-5999. Dostupné na URL: < http://publication.fsv.cuni.cz/eng/attachments/267_009%20-%20Svelch.pdf>.

VANČÁT, J., PASTOROVÁ, M. Výtvarná výchova. In *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami provedenými k 1.9. 2007)*. Metodický portál RVP [online]. c2007 [cit. 2012-4-15]. Dostupné na URL: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

VANČÁT, J., PASTOROVÁ, M. Výtvarná výchova. In *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia*. Metodický portál RVP [online]. c2007 [cit. 2012-4-15]. Dostupné na URL: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPG-2007-07_final.pdf>.

ZIKMUNDOVÁ, V. Formální odlišnost v multimediálním artefaktu a s ním spojená proměna narativu díla. In T. Janík, P. Knecht, & S. Šebestová (Eds.), *Smíšený design v pedagogickém výzkumu: Sborník příspěvků z 19. výroční konference České asociace pedagogického výzkumu* (s. 511–515). Brno: Masarykova univerzita, 2011. Dostupné na URL: <<http://www.ped.muni.cz/capv2011/sbornikprispevku/zikmundova.pdf>>.

4. Technologie a výtvarná výchova

Otázka je zaměřena na obecné zhodnocení „nových“ kvalit vnášených do Výtvarné výchovy díky digitálním technologiím. Co je nové? Jaké v oboru probíhaly polemiky nad zaváděním počítačů do Vv? Jak se aktuálně nová média uplatňují ve vztahu s klíčovými kompetencemi a okruhy učiva RVP? Jak se zachází s narativem? Student zaměří pozornost zejména na oblasti: rozdíl mezi interaktivitou a hypertextem v kontextu lineárního a nelineárního v nových médiích.

Klíčová slova: digitální technologie versus tradiční média, technický obraz (Flusser), digitální technologie a jejich uplatnění v RVP, techné a arété, nová média (Manovich), postprodukce a recyklace obrazu (Bourriaud), interaktivita, hypertext, navigace, pojmová mapa, relační mapa, scénář, storyboard, narativ, ergodická forma

BOURIAUD, N. *Postprodukce*. 1.vyd. Praha: 2004, Tranzit. ISBN 80-903452-0-4 (s.3-12).

FLUSSER, V. *Za filozofii fotografie*.1.vyd. Praha: Hynek, 1994. ISBN 80-85906-04-X (s. 13-29, 37-43).

MANOVICH, L. Principy nových médií. In *Teorie vědy/Theory of Science*, 2002, 24, č.11, s. 55 - 76. ISSN 1210-0250.

ŠKALOUDOVÁ, B. ZIKMUNDOVÁ, V. Specifika multimediální tvorby ve výuce výtvarné výchovy. In *ICT a současné umění ve výuce – inspirace pro pedagogy výtvarné, hudební a mediální výchovy*. Praha: NG v Praze, 2008. ISBN 978-80-7035-378-3. s. 12-19.

ŠVELCH, Jaroslav. *Počítačové hry a jejich místo v mediálních studiích*. Praha: Fakulta sociálních věd UK, 2007. Pražské sociálně vědní studie. Mediální řada, MED-009. ISSN 1801-5999. Dostupné na URL: <http://publication.fsv.cuni.cz/eng/attachments/267_009%20-%20Svelch.pdf>.

VANČÁT, J., PASTOROVÁ, M. Výtvarná výchova. In *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami provedenými k 1.9. 2007)*. Metodický portál RVP [online]. c2007 [cit. 2012-4-15]. Dostupné na URL: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

VANČÁT, J., PASTOROVÁ, M. Výtvarná výchova. In *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia*. Metodický portál RVP [online]. c2007 [cit. 2012-4-15]. Dostupné na URL: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPG-2007-07_final.pdf>.

ZIKMUNDOVÁ, V. Digitální technologie jako zásadní faktor proměny kurikula vzdělávacího oboru Výtvarná výchova. In *Pedagogický výzkum jako podpora proměny současné školy : sborník sdělení 16. konference ČAPV*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2008. s. 779-791.

ISBN 978-80-7041-287-9. Dostupné na URL: <

http://vytvarka.zcu.cz/clanky_zikmundova/CAPV_08_Zikmundova.pdf>.

ZIKMUNDOVÁ, V. Formální odlišnost v multimediálním artefaktu a s ním spojená proměna narativu díla. In T. Janík, P. Knecht, & S. Šebestová (Eds.), *Smíšený design v pedagogickém výzkumu: Sborník příspěvků z 19. výroční konference České asociace pedagogického výzkumu* (s. 511–515). Brno: Masarykova univerzita, 2011. Dostupné na URL: <

<http://www.ped.muni.cz/capv2011/sbornikprispvevku/zikmundova.pdf>>.

ZIKMUNDOVÁ, V. Multimediální tvorba a současná výtvarná výchova. In *Současné metodologické přístupy a strategie pedagogického výzkumu*. Plzeň : Západočeská univerzita, 2006. s. 6 s.-anotace s.52. ISBN 80-7043-483-X. Dostupné na URL: <

http://vytvarka.zcu.cz/NEO/zikmundova_CAPV_2006.doc>.

ZIKMUNDOVÁ, V. Vlastnosti multimédií v kontextu utváření významu obrazu. In MAŠEK, J., SLOBODA, Z., ZIKMUNDOVÁ, V. (Eds.) *Mediální pedagogika v teorii a praxi*. Plzeň:

Vydavatelství ZČU, 2010. s. 131-137. ISBN 978-80-7043-851-0. Dostupné na URL: <

http://vytvarka.zcu.cz/clanky_zikmundova/clanek_medped09.doc>.

5. Specifika jednotlivých typů grafických editorů v kontextu Vv

Student pojmenuje specifický způsob zacházení s prostředky výtvarné řeči, prostorem a časem v jednotlivých typech grafických programů a ilustruje je na příkladech vhodných námětů pro tvorbu ve Vv s poukázáním na jejich smysl a přidanou hodnotu v souladu s užitím média a kulturním kontextem či souvislostmi s vývojem neomediálních děl.

Klíčová slova: bod, linie, tvar, barva; bitmapové, vektorové, dynamické a interaktivní aplikace; kvalitativní proměna obrazu v čase a prostoru, prostorové plány, vrstvy,

ŠKALOUDOVÁ, B. ZIKMUNDOVÁ, V. Specifika multimediální tvorby ve výuce výtvarné výchovy. In *ICT a současné umění ve výuce – inspirace pro pedagogy výtvarné, hudební a mediální výchovy*. Praha: NG v Praze, 2008. ISBN 978-80-7035-378-3. s. 12-19.

ŠVELCH, Jaroslav. *Počítačové hry a jejich místo v mediálních studiích*. Praha: Fakulta sociálních věd UK, 2007. Pražské sociálně vědní studie. Mediální řada, MED-009. ISSN 1801-5999. Dostupné na URL: < http://publication.fsv.cuni.cz/eng/attachments/267_009%20-%20Svelch.pdf >.

katalogy o digitálním umění

URBANOVÁ, J. *Databáze děl digitálního umění* [databáze online]. c2009 [cit. 2012-4-15].

Dostupné na URL:

<http://vytvarka.zcu.cz/DP_BP/databaze_dig_umeni_DP_urbanova2009/Datab%e1ze/>.

6. Principy tvorby interaktivních multimediálních aplikací v kontextu výuky a specifika multimedií jako prostředku vizuální komunikace

Otázka je zaměřena na tvůrčí přístupy k interaktivním multimediálním aplikacím.

Klíčová slova: cílová skupina, typ výstupu - pro obrazovku, pro dataprojektor, pro tisk, pro web, vhodný software, čitelnost, komplexnost obsahu versus přehnutí informací v digitálních médiích, navigace, myšlenková mapa - struktura projektu – scénář/storyboard; ověřování komunikačních účinků, RVP

VANČÁT, J. *Tvořivost a obraznost ve školním vzdělávacím programu*. 1.vyd. Praha: MAC, 2008. ISBN 978-80-86783-31-4.

VANČÁT, J., PASTOROVÁ, M. Výtvarná výchova. In *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami provedenými k 1.9. 2007)*. Metodický portál RVP [online]. c2007 [cit. 2012-4-15]. Dostupné na URL: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

VANČÁT, J., PASTOROVÁ, M. Výtvarná výchova. In *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia*. Metodický portál RVP [online]. c2007 [cit. 2012-4-15]. Dostupné na URL: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPG-2007-07_final.pdf>.

ZIKMUNDOVÁ, V. Kriteria hodnocení estetických kvalit rozhraní učebních materiálů počítačem podporované výuky In: J. KAPOUNOVÁ (ED.) *Od programovaného učení k e-learningu. Sborník referátů z konference pořádaného Ostravskou univerzitou a NEWTON College ve Šlapanicích u Brna*. Ostrava: OSU a Newton College, 2005. s. 181 - 185. Dostupné na URL: <http://vytvarka.zcu.cz/clanky_zikmundova/kriteria_estetic_kvalNM.doc>.

GODIN, S. *Really bad PowerPoint and how to avoid it* (volný překlad) [online]. Dostupné na: <<http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=dobr%C3%A1%20prezentace&source=web&cd=2&ved=0CDsQFjAB&url=http%3A%2F%2Fsuewebik.net%2Fsklad%2Fprezentace-godin.rtf&ei=mUmPT9-3E8HAswaJkfigBA&usg=AFQjCNFHNY5Tw9-PzaNIN9MmoFA2VuPkuw&cad=rja>>.

7. Metodika využití multimediálních aplikací ve výtvarné výchově, jejich typologie z hlediska obsahu a formy (médiu, dosažitelnost, užitná hodnota) s příklady aplikací

Otázka je zaměřena na receptivně-tvůrčí činnosti s multimédií. Zejména na internetu můžeme dosáhnout na velké množství informací a projektů, se kterými lze v hodinách v práci pracovat. Student s oporou v konkrétních příkladech specifikuje typy interaktivních prezentací podle obsahu, zhodnotí míru aktivizace uživatele při práci s informací, pojmenuje nejčastější média/nosiče a zhodnotí jejich užitnou hodnotu.

Klíčová slova: internetové databáze o umění, edukativní aplikace online, online edukativní projekty renomovaných galerií, počítačové hry, CD a DVDromy, multimediální aplikace, copyright a školní dílo

ZIKMUNDOVÁ, V. Vlastnosti multimédií v kontextu utváření významu obrazu. In MAŠEK, J., SLOBODA, Z., ZIKMUNDOVÁ, V. (Eds.) *Mediální pedagogika v teorii a praxi*. Plzeň: Vydavatelství ZČU, 2010. s. 131-137. ISBN 978-80-7043-851-0. (Dostupné na URL: <http://vytvarka.zcu.cz/clanky_zikmundova/clanek_medped09.doc>.

ZIKMUNDOVÁ, V. Digitální technologie jako zásadní faktor proměny kurikula vzdělávacího oboru Výtvarná výchova. In *Pedagogický výzkum jako podpora proměny současné školy : sborník sdělení 16. konference ČAPV*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. s. 779-791. ISBN 978-80-7041-287-9. Dostupné na URL: <http://vytvarka.zcu.cz/clanky_zikmundova/CAPV_08_Zikmundova.pdf>.

8. Koncepce galerijních animací

Student definuje pojem animace, uvede hlavní představitele koncepce galerijních animací v ČR (Zhoř, Horáček, Kesner, Ferencová, atd.). Uvažuje o typickém modelu aranžmá galerijních animací a jeho proměně ve vztahu k jednotlivým pojetím oboru s ohledem k proměně zážitku aktéra (gnozeologickému, videocentrickému, artcentrickému a animocentrickému). Objasní rozdíl mezi sémantickou a metakritickou diváckou interpretací a její vliv na výběr námětu animace. Na příkladu představí metodu expresivní interpretace a metodu kruhové interpretace. Představí potenciál galerijních animací ve vztahu

k průřezovým tématům. Student na základě reflexe připravované a v praxi realizované galerijní animace, představí strukturu jejího aranžmá, frázování akce, očekávané výstupy aktivity a její přesahy do průřezových témat.

Klíčová slova: animace, zážitek, teoretická východiska galerijních animací, model aranžmá typické animace, hlavní fáze aranžmá galerijní animace, interpretace (sémantická a metakritická; expresivní a kruhová), pojetí oboru (artefiletické, gnozeologické, videocentrické, artcentrické a animocentrické), očekávané výstupy, průřezová témata

FERENCOVÁ, Y. *Apozice obrazu*. Brno: Křepela Pavel, 2009. ISBN 978-80-86669-12-0.

HORÁČEK, R. *Galerijní animace a zprostředkování umění : poslání, možnosti a podoby seznamování veřejnosti se soudobým výtvarným uměním prostřednictvím aktivizujících programů na výstavách*. Brno: Cerm, 1998. ISBN: 80-7204-084-7.

SLAVÍK, J. *Od výrazu k dialogu ve výchově. Artefiletika*. Praha: Karolinum, 1997. ISBN: 80-7184-437-3.

9. Specifika výtvarného vzdělávání v galerii nebo muzeu umění

Student definuje pojem didaktická transformace obsahu a vyloží jej v souvislosti práce lektora v prostředí galerie. Uvažuje o napětí mezi nutností ohledu k oboru a ohledu k žákovi ve specifickém prostředí galerie. Na příkladu představí základní strategie utváření významu skrze expresivně tvůrčí činnosti (denotace, exemplifikace, exprese, imprese). Objasní dualitu interpretačních rámců kontext/kotext a jejich tranzitivnost. Vyloží pojem vzdělávací motiv. Student na základě reflexe připravované a v praxi realizované galerijní animace, představí metakritickou interpretaci konceptů animovaného díla a návrh z něj odvozené učební úlohy. Argumentuje ve prospěch korektnosti ontodidaktické transformace.

Klíčová slova: didaktická transformace obsahu (psychodidaktická a ontodidaktická složka), strategie utváření významu (denotace, exemplifikace, exprese, imprese), kontext/kotext, typologie tematických polí uměleckých konceptů, vzdělávací motiv

FERENCOVÁ, Y. *Apozice obrazu*. Brno: Křepela Pavel, 2009. ISBN 978-80-86669-12-0.

HORÁČEK, R. *Galerijní animace a zprostředkování umění : poslání, možnosti a podoby seznamování veřejnosti se soudobým výtvarným uměním prostřednictvím aktivizujících programů na výstavách*. Brno: Cerm, 1998. ISBN: 80-7204-084-7.

SLAVÍK, J., WAWROSZ, P. *Umění zážitku, zážitek umění / teorie a praxe artefiletiky. 2.díl*. Praha: PedF UK, 2004. ISBN 80-7290-066-8.

10. Funkce a pojetí umění ve vzdělávání

Problematicnost vymezení pojmu umění a umělecké situace. Umění jako poznávání prostřednictvím „světatvorby“. (N. Goodman) Uplatnění funkčního pohledu na aktivity v umění a ve Vv. Pojetí umění v rámci pojetí Vv. Artefiletické pojetí umění (J. Slavík). Svět umění z hlediska vzdělávání. Možnosti umění ve Vv – výtvarné umění jako jeden z „pilířů“ Vv.

Klíčová slova: funkce umění, pojetí umění, pojetí Vv, „způsoby „světatvorby“, artefiletické pojetí umění

GOODMAN, N. *Způsoby světatvorby*. Bratislava: Archa, 1996. ISBN 80-7115-120-3.

KULKA, J. *Psychologie umění*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2329-7.

SLAVÍK, J. *Od výrazu k dialogu ve výchově*. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-437-3.

SLAVÍK, J. *Kapitoly z výtvarné výchovy II (zkušenost, dialog, koncept)*. Praha: Pražské centrum vzdělávání pedagogických pracovníků - Katedra výtvarné výchovy Ped F UK, 1994.

11. Teorie, prezentace a interpretace umění ve výchově

Teorie umění ve Vv. Situace interpretace umění ve Vv. Uměnovědné interpretace ve školních interpretacích umění. Problematika interpretace tradičního a současného umění ve Vv. Interpretace jako tvorba (exprese). Pojetí interpretace umění.

Klíčová slova: teorie umění, interpretace, prezentace, reprodukce, ztráta aury, odborná interpretace, expresivní interpretace, esencialistická/konstruktivistická/autonomně-kritická interpretace

DANIEL, L. (seriál) Umění vidět umění. Tajemství významu. Dílo mezi strukturou a znakem. (Poznámky k interpretaci výtvarného díla I.-IV.) In: *Estetická výchova*, roč. 1984-1985, č. 7-10
CHALUMEAU, Jean-Luc. *Přehled teorií umění: [přehled filozofie a historie umění a kritiky]*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-663-2.

SLAVÍK, J. a ŠKALOUDOVÁ, B. Co dělám, když interpretuji? In *Muzejní pedagogika dnes*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2008. s. 187-196.

SLAVÍK, J. *Od výrazu k dialogu ve výchově. Artefiletika*. Praha: Karolinum, 1997. ISBN: 80-7184-437-3.

12. Interdisciplinarita v umění a ve výchově

Klasifikace uměleckých oborů. Vztahy umění a vědy v umění a ve výchově. Explorace ve vědě a exprese v umění. Uplatnění obrazného a racionálně logického přístupu v teorii a praxi výchovy.

Klíčová slova: umění, věda, vědecký model, teorie, zákon, empirismus, paradigma, epistémé, předběžné vědění, explorace, exprese, obraznost, racionalita, interdisciplinarita

SLAVÍK, J. Umění, věda a poznávání ve škole. In *Pedagogika*, 1999, roč. 49, č.3, s.220-235. ISSN 0031-3815.

BARROW, J. D. *Vesmír plný umění*. Brno: Jota, 2000. ISBN 80-7217-097-X.

ZIMMER, C. *Jak se duše stala mozkiem: výzkum mozku mění svět*. Praha: Galén, 2006. ISBN 80-7262-332-X.

Umění ve století vědy: eseje. Praha: Mladá fronta, 1988.

13. Kulturní podmíněnost umění a vzdělávání

Koncept umění v rozličných kulturách. Kulturní podmíněnost umění a pojetí umění. Kulturní emancipace uměleckých projevů. Tradice v uměleckém vzdělávání. Kulturně podmíněné přístupy k umění ve vzdělávání.

Klíčová slova: kultura, umění, výchova, vzdělávání, multikulturalismus

PRŮCHA, J. *Multikulturní výchova: příručka nejen pro učitele*. Praha: Triton, 2011. ISBN 978-80-7387-502-2.

BARŠA, P. *Politická teorie multikulturalismu*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999. ISBN 80-85959-47-X.

O'KANE, B. *Poklady islámu: umělecká sláva muslimského světa*. Praha: Knižní klub, 2009. ISBN 978-80-242-2236-3.

14. Mediální pedagogika a role (mas)médií v edukaci, tradice a vývoj v ČR, koncepty mediální výchovy a mediální pedagogiky ve světě; RVP - průřezové téma mediální výchova, souvislosti se vzdělávací oblastí RVP Umění a kultura

Student definuje oblast mediální výchovy a mediální pedagogiky a popíše její tradice a vývoj v ČR a ve světě, vysvětlí postavení mediální výchovy v současném českém kurikulu, včetně souvislostí se vzdělávací oblastí RVP Umění a kultura. Na příkladech objasní vlivy masových médií (především TV, Internet a tištěná média) na proces výchovy a umělecké vzdělávání a popíše roli školy a rodinného prostředí.

Klíčová slova: mediální pedagogika, mediální výchova, masmédiá, tradice a vývoj mediální výchovy

MAŠEK, J., SLOBODA, Z., ZIKMUNDOVÁ, V. (eds.) *Mediální pedagogika v teorii a praxi*. Plzeň : ZČU, 2010.

MEYROWITZ, J. *Všude a nikde. Vliv elektronických médií na sociální chování*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2006. 344 s. ISBN 80-246-0905-3.

MIČIENKA, M., JIRÁK, J. *Základy mediální výchovy*. 1.vyd. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-315-4.

OSVALDOVÁ, B. *Zpravodajství v médiích*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2001. 156 s. ISBN 80-246-0248-2.

POSPÍŠIL, J., Závodná, S. J. *Mediální výchova*. Kralice na Hané: Computer Media, 2009. 88 s. ISBN 978-80-7402-022-3.

VERNER, P. *Mediální výchova. Průřezové téma*. 1.vyd. Úvaly: ALBRA, 2007. ISBN 978-80-7361-042-5.

Specializovaný portál Mediální výchova a mediální gramotnost FSV UK - NÁMĚTY DO HODIN MEDIÁLNÍ VÝCHOVY Dostupné na URL:< <http://medialnivychova.fsv.cuni.cz/MVP-50.html>>.

15. Vizuální rétorika, sémiotika persvaze a manipulace masových médií, reklamy a zobrazování násilných scén, nahoty, sexu ve vizuálně obrazných masových médiích. Základní otázky jejich vlivu na děti a mládež, způsoby školní a společenské prevence; edukačně kontroverzní žánry a formáty vizuálně obrazných médií, jejich zvláštnosti a vztah k umění

Student definuje oblast vizuální rétoriky, persvaze a manipulace masových médií. Na vybraných kontroverzních příkladech objasní formou semiotické analýzy (v základním rámci) persvazivní působení reklamy, zobrazování násilných scén nahoty, sexu ve vizuálně obrazných masových médiích, popíše specifika a vlivy edukačně kontroverzních žánrů a formátů masových médií např. reklama, zpravodajství a reportáž, reality show, akční film, apod. jejich etickou i uměleckou rozporuplnost, popíše způsoby školní a společenské prevence.

Klíčová slova: vizuální rétorika, sémiotika vizuálně obrazných médií, persvaze a manipulace masových médií

MAŠEK, J. ZIKMUNDOVÁ, V. *Využití audiovizuálního sdělení v mediální výchově*. Plzeň: ZČU, 2012. ISBN 978-80-261-0090-4.

SCHWALBE, H. *Praktická reklama*. Praha: Grada, 1994. ISBN 80-7169-112-7.

MAŠEK, J., SLOBODA, Z., ZIKMUNDOVÁ, V. *Mediální pedagogika v teorii i praxi*. Plzeň: FPE ZČU, 2010. ISBN 978-80-7043-851-0.

FORET, M. O interpretaci vizuálního textu. In BOČÁK, M. RUSNÁK, J. (eds.) *Médiá a text II*, 2008. s. 36 – 48, ISBN 978-80-8068-888-2.

ZIKMUNDOVÁ, V. Reflexe výrazových prostředků reklamy v dětské multimediální tvorbě. In: H.SRPOVÁ (ed). *Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích*. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2005. s. 223-230. ISBN 80-7368-101-3. Dostupné na URL: <http://vytvarka.zcu.cz/clanky_zikmundova/presvedcovani_reklama05.rtf>.

16. Význam a formy využití audiovizuálních médií v umění a umělecké edukaci, včetně souvislostí s vzdělávací oblastí RVP Umění a kultura. Role audiovizuální/ filmové výchovy ve škole. Reflexe filmových a televizních žánrů a ostatních audiovizuálních uměleckých forem a projektů, perspektiva a možností využití v edukační praxi

Student charakterizuje význam, strukturu a specifika audiovizuálních médií (televize, film, video, projekčně-laserově-zvukové performance) pro umění, vysvětlí postavení filmové a audiovizuální výchovy v současném českém kurikulu, včetně souvislostí se vzdělávací oblastí RVP Umění a kultura. Na příkladech objasní možnosti a souvislosti filmových a televizních žánrů a ostatních audiovizuálních uměleckých forem a projektů a hlediska možností i perspektiv využití ve školní praxi – především v kontextu fikčního narativního filmu, experimentálního filmu a videoartu, formy polyekranu, videomappingu, VJingové a laserové performance apod.

Klíčová slova: audiovizuální média, filmová a audiovizuální výchova, filmové a televizní žánry, audiovizuální umělecké formy a projekty

MAŠEK, J. ZIKMUNDOVÁ, V. Využití audiovizuálního sdělení v mediální výchově. Plzeň : Vydavatelství ZČU, 2012. ISBN 978-80-261-0090-4

Film a žánr. In *Katedra filmových studií: Metodologický rozcestník KFS* [online]. c2007 [cit. 2012-03-25]. Dostupné na URL: <<http://film.ff.cuni.cz/rozcestnik/teorie/zanr.pdf>>.

STRACHOTA, K., VALŮCH, J. *Být v obraze - mediální vzdělávání s využitím audiovizuálních prostředků*. Praha: Člověk v tísní, 2007. ISBN 978-80-86961-35-4.

ŠTROBLOVÁ, S. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa*. Praha: Univerzita J. A. Komenského, 2009. ISBN 978-80-86723-73-0.

17. Multimédia, hypermédia a intermédia a internetové umění. Nová estetika a vliv komerce na umění využívajících multimediálních strategií. Reflexe variability uměleckých forem internetového a multimediálního umění a intermediálních projektů, perspektiva a možností využití v edukační praxi

Student charakterizuje význam, strukturu a specifika multimédia, hypermédií, intermédií a internetového umění. Vysvětlí význam nové estetiky a vliv komerce na umění využívajících multimediálních strategií. Na příkladech objasní možnosti a souvislosti uměleckých forem internetového a multimediálního umění a intermediálních projektů a hlediska možností i perspektiv využití ve školní praxi – především v kontextu např. interaktivní instalace, hypertextové žánry, mail art, internet artu, audio a video broadcasting, aktivistické akce apod.

Klíčová slova: Multimédia, hypermédia, intermédia, internet art, interaktivní instalace, nová estetika

MAŠEK, J. ZIKMUNDOVÁ, V. Využití audiovizuálního sdělení v mediální výchově. Plzeň: Vydavatelství ZČU, 2012. ISBN 978-80-261-0090-4

HARANTOVÁ, A. *Internetové umění*. Bakalářská práce MU BRNO. Dostupné na URL: <http://is.muni.cz/th/109182/ff_b/bp_netart.doc>.

SZCZEPANIK, P. Intermedialita: Pojem. *Cinepur* [online]. 2002, roč. 10, č. 22 [cit. 2012-03-25]. ISSN 1213-516X. Dostupné na URL: <<http://cinepur.cz/article.php?article=5>>.

ŠKALOUDOVÁ, B. ZIKMUNDOVÁ, V. Specifika multimediální tvorby ve výuce výtvarné výchovy. In *ICT a současné umění ve výuce – inspirace pro pedagogy výtvarné, hudební a mediální výchovy*. Praha: NG v Praze, 2008. ISBN 978-80-7035-378-3. s. 12-19.

ZIKMUNDOVÁ, V. Vlastnosti multimédií v kontextu utváření významu obrazu. In MAŠEK, J., SLOBODA, Z., ZIKMUNDOVÁ, V. (eds.) *Mediální pedagogika v teorii a praxi*. Plzeň : Vydavatelství ZČU, 2010. s. 131-137. ISBN 978-80-7043-851-0. Dostupné na URL: <http://vytvarka.zcu.cz/clanky_zikmundova/clanek_medped09.doc>.

ZIKMUNDOVÁ, V. Digitální technologie jako zásadní faktor proměny kurikula vzdělávacího oboru Výtvarná výchova. In *Pedagogický výzkum jako podpora proměny současné školy : sborník sdělení 16. konference ČAPV*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2008. s. 779-791. ISBN 978-80-7041-287-9. Dostupné na URL:

<http://vytvarka.zcu.cz/clanky_zikmundova/CAPV_08_Zikmundova.pdf>.

18. Technologické možnosti tvorby a zpracování videa (videokamery, editory pro zpracování videa, formáty videa, osvětlení apod.). Význam předprodukční fáze tvorby a formy previzualizace videa a filmu. Druhy videopořadů a praxe natáčení a zpracování videa pro uměleckou, galerijní a pedagogickou praxi.

Student popíše technologické možnosti tvorby a zpracování videa – možnosti a druhy videokamer, základní možnosti editorů pro zpracování videa, formáty videa, vliv osvětlení scény apod. Objasní význam předprodukční fáze tvorby a popíše formy previzualizace videa a filmu - druhy scénáře (literární, bodový a technický), formy previzualizace (storyboard, animatik a fotomatik). Popíše druhy pořadů (jednoduchý přímý záznam akce, režírovaný videozáznam, dokumentu o umělecké osobnosti, propagační klip) a základní postupy snímání a zpracování videa pomocí jedné či více videokamer, při využití umělého a denního osvětlení scény apod. pro uměleckou, galerijní a pedagogickou praxi.

Klíčová slova: videokamera, editory a formáty videa, previzualizace tvorby, videopořad

Mašek, J. *Základy tvorby audiovizuálního pořadu a fotografie*. Plzeň: Západočeská univerzita 2000.

MAŠEK, J. ZIKMUNDOVÁ, V. *Využití audiovizuálního sdělení v mediální výchově*. Plzeň : Vydavatelství ZČU, 2012. ISBN 978-80-261-0090-4.

PECINOVSKÝ, J. *Digitální video: natáčíme, upravujeme, vypalujeme*. Praha : Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3128-5.

ANDRIKANIS, E. *Homevideo I – sám sobě režisérem*. 1. vyd. Praha : Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2193-4.

ANDRIKANIS, E. *Homevideo II – sám sobě střihačem*. 1. vyd. Praha : Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2191-0.

ANDRIKANIS, E. *Homevideo III – sám sobě kameramanem*. 1. vyd. Praha : Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2192-7.

19. Specifické výrazové prostředky videa a filmu (obrazová a zvuková složka), význam mizanscény, kinematografické faktory tvorby, střihová skladba pořadu (technická i dramatická), zvuk a jeho možnosti. Základní principy tvorby reklamního klipu a dokumentárního, narativního a abstraktního filmu.

Student popíše specifické výrazové prostředky videa a filmu a vztah obrazové a zvukové složky. Vysvětlí základní kinematografické možnosti spočívající v popisu typických výrazových prostředků kinematografie „v rovině kamery“ např. charakteristik záběru, pohybu kamery, způsob zarámování – kompozice záběru, ostrost obrazu, speciální efekty apod. Vysvětlí význam mizanscény, která řeší všechno, co je „uvnitř scény“ v rámci daného filmového okénka v podstatě kamerového či střihového záběru. kde jde v podstatě o nekinematografické postupy jako např. architektura, osvětlení, kostýmy, herecká akce včetně výtvarného stylu prostředí, podoby rekvizit, akcí herců aj. Objasní základní pravidla střihu (montáže - cutting), která řeší četnost, řazení a variabilitu filmových syntagmatických elementů a pojmů jako např. záběr, sekvence, prostřih, tempo, rytmus, technický střih, pravidlo osy apod. a také logiku zvukové střihové skladby tj. funkce mluveného slova (komentáře, dialogu, hlasového ruchu), autorské či archivní hudby, přirozených či umělých ruchů a také využití ticha jako významného prostředku. Objasní logiku střihu reklamního klipu, včetně využití rétorických figur, filozofii dokumentárního, narativního (struktura příběhu) a abstraktního filmu (logika neroztříštěnosti abstraktního obsahu) apod.

Klíčová slova: Specifické výrazové prostředky videa a filmu, mizanscéna, kinematografické faktory tvorby, střihová skladba pořadu zvuková složka, reklamního klip, dokumentární film, narativní film, abstraktní film

MAŠEK, J. *Základy tvorby audiovizuálního pořadu a fotografie*. Plzeň: Západočeská univerzita 2000.

BORDWELL, D., THOMPSONOVÁ, K. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2011. ISBN 978-80-7331-217-6

MAŠEK, J. ZIKMUNDOVÁ, V. *Využití audiovizuálního sdělení v mediální výchově*. Plzeň : Vydavatelství ZČU, 2012. ISBN 978-80-261-0090-4

20. Možnosti a limity integrace Osobnostní a sociální výchovy (OSV) do výtvarné výchovy

Opodstatnění možnosti integrace OSV do VV prostřednictvím RVP (uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků, personalizace, socializace a enkulturace, rozvoj klíčových kompetencí, vztah mezi artefietikou a OSV). Způsoby realizace a uplatňování OSV ve VV učitelem (cíle, metody). Pojmenování základních limitů této integrace s důrazem na zachování jedinečnosti VV tak, aby nedocházelo k její přebytné „psychologizaci“. Kde končí OSV ve VV a začíná arteterapie? Na konkrétním příkladu návrhu hodiny VV s integrovanou OSV prezentujte všechny výše uvedené odborné pojmy. Na konkrétním námětu prezentujte, jak by byl realizován ve VV bez prvků OSV, s prvky OSV a jak by se stal arteterapeutickou akcí. Své názory podložte teoretickými argumenty.

Klíčová slova: RVP, VV, OSV, artefietika, arteterapie

KOMZÁKOVÁ, M. Arteterapie pro výtvarnou výchovu . In *Sborník kolokvia doktorského studia oboru Výtvarná výchova : Mezi viděním a věděním*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E.Purkyně, 2009. ISBN 978-80-7414-152-2.

SLAVÍK, J. *Umění zážitku, zážitek umění. 1. díl : teorie a praxe artefietiky*. V Praze : Univerzita Karlova-Pedagogická fakulta, 2001. ISBN 80-7290-066-8.

SLAVÍK, J., WAWROSZ, P. *Umění zážitku, zážitek umění. 2. díl : teorie a praxe artefiletiky*. Praha : Univerzita Karlova-Pedagogická fakulta, 2004. ISBN 80-7290-130-3.
Texty Josefa Valenty o OSV na Metodickém portále RVP

21. Možnosti arteterapie pro výtvarnou výchovu

Otázka je zaměřena na možnosti využití poznatků, cílů a metod arteterapie ve výtvarné výchově. Základem je pojmenování legitimacy využití arteterapie v VV prostřednictvím RVP (personalizace, socializace a enkulturace a jakým způsobem je možné arteterapii využít pro realizaci těchto procesů). Definovat základní limit využití arteterapie ve VV. Pojmenovat vztah mezi arteterapií a artefiletikou s akcentem na salutogenetický rozměr. Pojmenovat jednotlivé arteterapeutické přístupy a jejich možnosti využití v hodinách VV a v artefiletické akci. Výhody a nevýhody toho, když má učitel VV arteterapeutické sebezkušenostní vzdělání. Na konkrétním námětu hodiny VV, ve kterém jsou využity prvky z arteterapie, a návrhu její realizace prezentovat výše uvedené pojmy.

Klíčová slova: arteterapie, artefiletika, VV, RVP

KOMZÁKOVÁ, M. Arteterapie pro výtvarnou výchovu . In *Sborník kolokvia doktorského studia oboru Výtvarná výchova : Mezi viděním a věděním*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E.Purkyně, 2009. ISBN 978-80-7414-152-2.

LIEBMANN, M. *Skupinová arteterapie : nápady, témata a cvičení pro skupinovou výtvarnou práci*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-864-3.

SLAVÍK, J. *Umění zážitku, zážitek umění. 1. díl : teorie a praxe artefiletiky*. V Praze : Univerzita Karlova-Pedagogická fakulta, 2001. ISBN 80-7290-066-8.

SLAVÍK, J., WAWROSZ, P. *Umění zážitku, zážitek umění. 2. díl : teorie a praxe artefiletiky*. Praha : Univerzita Karlova-Pedagogická fakulta, 2004. ISBN 80-7290-130-3.

ŠICKOVÁ-FABRICI, J. *Základy arteterapie*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-616-0.